

Què funciona?

ivàlua
Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques

Iniciatives Què funciona?:

Una proposta per incorporar l'evidència científica al cicle de disseny de les polítiques públiques a Catalunya

Un dels avenços més importants que darrerament va prenent més força en els països del nostre entorn és la creença que l'evidència científica ha de tenir un paper molt més rellevant en el disseny i implementació de polítiques públiques. El que es coneix com a política informada en l'evidència pretén posar a disposició de les entitats de l'administració el coneixement científic més rigorós com a element central per dissenyar 'solucions públiques per a determinats problemes socials'. Es tracta, aleshores, d'un posicionament que defensa que tota política i pràctica d'intervenció s'hauria de justificar a partir de la millor evidència existent i dels seus possibles efectes.

Utilitzar evidències en la presa de decisions polítiques permet comprendre millor els problemes, millorar els resultats de les polítiques públiques, i seleccionar estratègies eficaces basades en intervencions exitoses anteriors. Això no només millora la transparència i la rendició de comptes, sinó que també augmenta la confiança en les institucions públiques, ja que les decisions es basen en dades objectives i criteris científics. Finalment, la implementació d'aquestes polítiques necessita avaluacions rigoroses per verificar el seu impacte i ajustar-les per assolir millors resultats, consolidant l'avaluació com un mètode clau en la generació de coneixement científic sobre polítiques públiques.

A Catalunya, aquesta aposta s'ha traduït amb les iniciatives Què funciona?. Les iniciatives Què funciona? es proposen com a objectiu analitzar l'efectivitat de les intervencions dirigides a mitigar diferents problemàtiques socials, amb la finalitat última d'aportar evidència empírica als processos de presa de decisions i disseny de polítiques públiques en diferents àmbits. Les iniciatives volen esbrinar què funciona i què no, per a qui i sota quines circumstàncies, per tenir-ho com a informació de base pel disseny d'una política pública.

Les **iniciatives Què funciona? a Catalunya** es caracteritzen per cinc trets distintius. Primerament, cerquen establir relacions causals entre polítiques i millores socials mitjançant la cerca d'avaluacions amb metodologies rigoroses per fer-ho (dissenys experimentals). Seguidament, es focalitzen en la difusió clara i accessible de l'evidència per optimitzar polítiques públiques, dirigint-se a audiències no especialitzades. A més, aquestes iniciatives promouen l'adaptació de l'evidència al context català, incorporant diverses perspectives en presentacions públiques dels aprenentatges internacionals. Finalment, trien àmbits temàtics basats en les problemàtiques i necessitats locals, orientant la generació d'evidència cap a les prioritats de l'administració pública administratives catalana. Actualment a Catalunya hi ha evidència disponible del Què Funciona en Educació?, en l'àmbit de la pobresa infantil al Què funciona contra la Pobresa? Àmbit Pobresa infantil i, finalment, el Què funciona en gènere i joventut?, i durant l'any 2024 s'han iniciat tres iniciatives més en els àmbits d'atenció i cures, de polítiques climàtiques i d'habitatge. Les iniciatives Què funciona? van arribar a Catalunya de la mà d'Ivàlua i la Fundació Jaume Bofill amb el projecte **Què funciona en Educació?**. L'objectiu de la iniciativa era incentivar la posada en marxa de polítiques, programes i projectes innovadors en el camp de l'educació a partir de recolzar el seu disseny en revisions sistemàtiques de polítiques educatives efectives, combinant-ho amb divulgació i connexió amb els problemes educatius actuals de Catalunya. Des que va començar ara fa 7 anys, s'han generat un total de 21 revisions d'evidència sobre què funciona en temes tant importants com l'atenció a la diversitat, la digitalització educativa, la millora de competències cognitives i no cognitives, l'abandonament escolar, les millores en la dinàmica educativa en els centres educatius, les millores en la tasca docent del professorat, o la implicació de les famílies

El projecte **Què funciona contra la Pobresa? Àmbit Pobresa infantil** està impulsat amb el Departament d'Economia i Hisenda de la Generalitat de Catalunya i UNICEF i pretén aportar evidència sobre quines polítiques són més eficaces per reduir la pobresa infantil i com es poden aplicar a Catalunya. Fins a l'actualitat s'han generat dues síntesis d'evidència centrades en com combatre la pobresa en les primeres etapes de la vida dels infants (0-3 anys). S'està treballant actualment en el proper número sobre quins polítiques funcionen per garantir una alimentació saludable a infants en situació de vulnerabilitat econòmica.

En el projecte **Què funciona en gènere i joventut?**, impulsat amb l'Agència Catalana de Joventut i el Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya, s'analitzen les implicacions de les desigualtats de gènere en l'etapa juvenil. Aquesta anàlisi es divideix en diversos cicles d'evidència focalitzats en diferents problemàtiques: les violències masclistes (1er cicle) i la salut sexual i reproductiva (2n cicle). Cada cicle d'evidències conté una primera part en la qual es conceptualitza i es dimensiona cada problemàtica. Així mateix, s'analitza l'efectivitat d'un conjunt d'intervencions dirigides a mitigar-la. Finalment, els

resultats d'aquesta síntesi d'evidència es relacionen amb l'estat de la problemàtica i de les polítiques públiques de joventut a Catalunya, per tal d'identificar els reptes de futur per orientar les polítiques adreçades a joves per fomentar la igualtat efectiva i erradicar les discriminacions en el nostre territori. La finalitat última d'aquest projecte és aportar evidència empírica als processos de presa de decisions i disseny de polítiques públiques en aquest àmbit.

El projecte **Què funciona en cures de llarga durada?** s'impulsa amb la Diputació de Barcelona, la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social i La Confederació i té l'objectiu de recollir i divulgar l'evidència existent sobre cures de llarga durada. El projecte **Què funciona en polítiques climàtiques?** es realitza juntament amb el Departament d'Economia i Hisenda i el d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya i posa el focus en l'evidència per millorar les polítiques de mitigació i adaptació al canvi climàtic, promovent que aquesta sigui incorporada als processos de disseny i implementació de les polítiques climàtiques a Catalunya. Finalment, el projecte **Què funciona en polítiques d'habitatge?** està impulsat amb el Departament d'Economia i Hisenda de la Generalitat de Catalunya i la Càtedra d'Habitatge de la Universitat Rovira i Virgili i té l'objectiu de recollir i divulgar l'evidència existent per millorar el disseny de polítiques d'habitatge que lluiten contra l'exclusió residencial.

Amb aquests nous projectes que s'inicien l'any 2024 ja són sis els àmbits d'actuació dels Què Funciona?, consolidant aquest format com a generador d'evidència eficaç i de gran utilitat per als decisors polítics. Ens queda molta feina per endavant!

Jordi Sanz, analista d'Ivàlua